

9. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 2 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

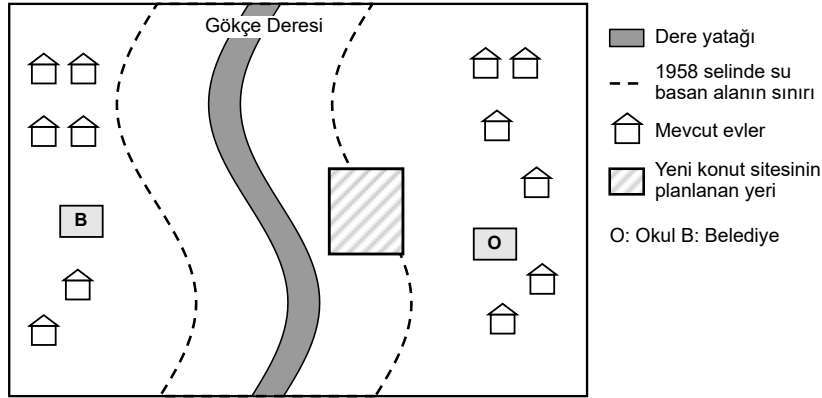
- TAR.9.1.1 Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme
- TAR.9.1.2 Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden inceleyebilme
- TAR.9.1.3 Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

1.

15 puan

Aşağıdaki durum kurgusaldır.

Gökçesu kasabasında 1958 yılında Gökçe Deresi taşmıştı. Kasaba arşivinde bu sele ait fotoğraflar ve hasar kayıtları bulunuyor; olayı yaşayanların bir kısmı hâlâ hayatta. Bugün belediye meclisinde yeni bir konut sitesi yapılması tartışılıyor. Arşiv kayıtlarından hazırlanan krokide, 1958 selinde su basan alan ve sitenin planlanan yeri gösterilmiştir.

- a) Krokiden yararlanarak, kasabanın sel geçmişini bilmenin meclisin vereceği karara nasıl katkı sağlayabileceğini yorumlayınız. (9 p)

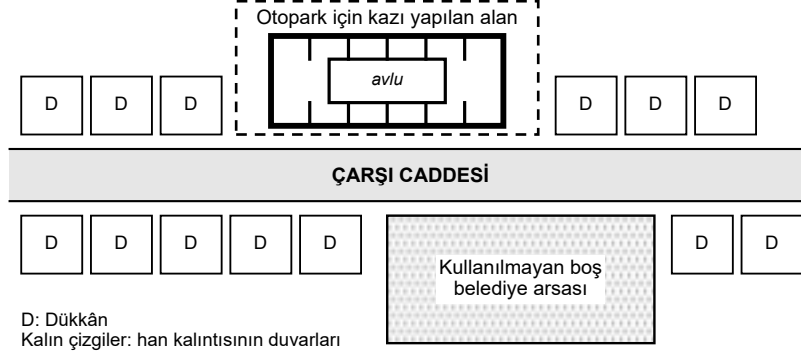
- b) Selin unutulmasının, yani toplumsal hafızanın kaybolmasının kasaba halkına verebileceği bir zararı açıklayınız. (6 p)

2.

20 puan

Aşağıdaki durum kurgusaldır.

Kızılkaya ilçesinin çarşısında otopark yapmak için kazı yapılırken yaklaşık 400 yıllık bir hanın temel kalıntıları ortaya çıkıyor. Çarşı esnafı, müşterilerin park yeri bulamadığını ve satışların düştüğünü söyleyerek otoparkın bir an önce tamamlanmasını istiyor. İlçedeki tarih öğretmenleri ise kalıntıların korunması gerektiğini savunuyor. Krokide çarşının bugünkü durumu gösterilmiştir.

a) Kalıntıların korunmasının ilçe halkına sağlayabileceği iki faydayı yorumlayınız.

(12 p)

b) Krokiden de yararlanarak esnafın kaygısını gözetten bir çözüm öneriniz ve önerinizin tarihî mirası nasıl koruduğunu açıklayınız.

(8 p)

3.

15 puan

Aşağıdaki iki metin, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal kaynaklardır ve aynı olayı anlatır.

Kaynak A (Kaleyi kuşatan beyliğin tarihçisi, olaydan 20 yıl sonra yazdı): “Ordumuzun gücünü gören kale halkı korkuya kapıldı. Kale, kırkıncı gün kayıtsız şartsız teslim oldu.”

Kaynak B (Kalede yaşayan bir tüccarın kuşatma sırasında yazdığı mektup): “Sarnıçlarımızda su kalmadı. Kırkıncı gün, halkın canına dokunulmaması şartıyla kaleyi bırakmaya karar verdik.”

a) İki kaynakta ortak olan olguları belirleyiniz.

(4 p)

b) İki anlatımın farklı olmasının nedenini yazarların konumlarıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

(6 p)

c) Bu olayı araştıran bir tarihçinin daha nesnel bir sonuca ulaşmak için yapabileceği bir çalışmayı öneriniz.

(5 p)

4.

20 puan

Aşağıdaki kaynaklar, bir tarih öğretmenin hazırladığı kurgusal belgelerdir. Hepsi Değirmenönü kasabasında 1912 yılında çıkan bir yangınla ilgilidir.

K1 – Yangından bir gün sonra yayımlanan yerel gazete haberi: “Yangın, ihmalkâr fırıncı Rıza Efendi’nin yüzünden çıktı; 40 ev kül oldu.” (Gazete sahibinin, fırıncıyla uzun süredir arazi davası olduğu bilinmektedir.)

K2 – Kasaba yönetiminin yangından bir hafta sonra yardım dağıtmak için hazırladığı liste: “Yanan hane sayısı 38’dir; yangının sebebi tespit edilememiştir.”

K3 – Yangını çocukken görmüş bir kişinin 1975’te torununa anlattıkları: “Rüzgâr çok sert esiyordu, alevler bir anda yayıldı; yüzlerce ev yandı.”

a) Yanan ev sayısı konusunda hangi kaynağın daha güvenilir olduğunu iki gerekçeyle belirtiniz. (9 p)

b) K1’deki, yangının nedenine ilişkin yargıya neden temkinle yaklaşılması gerektiğini açıklayınız. (6 p)

c) Güvenilirliği tartışmalı olsa da K3’ün araştırmacıya sağlayabileceği bir katkıyı açıklayınız. (5 p)

5.

15 puan

Zeynep okulunun tarihini araştırırken aşağıdaki işlemleri yapıyor. İşlemler karışık sırayla verilmiştir.

K. Okul arşivindeki kayıt defterlerini ve eski fotoğrafları toplayıp mezunlarla görüşmeler yaptı.

L. “Okulumuz ne zaman ve neden kuruldu?” sorusunu belirledi.

M. Topladığı belgelerin gerçekten o döneme ait olup olmadığını ve içerdikleri bilgilerin doğruluğunu kontrol etti.

N. Ulaştığı sonuçları düzenleyip okulun kuruluş öyküsünü yazdı.

P. Doğruluğunu kontrol ettiği bilgileri birbiriyle ilişkilendirerek okulun neden kurulduğuna dair bir açıklama oluşturdu.

a) İşlemleri tarihsel bilginin üretim sürecine uygun sırayla yazınız. (6 p)

b) M işleminin bu süreçteki adını yazınız ve neden gerekli olduğunu açıklayınız. (9 p)

6.

15 puan

Emre, kurgusal Kuzgunçay Köprüsü hakkında bir ödev hazırlarken şu adımları izliyor:

1. “Köprü ne zaman ve kim tarafından yaptırıldı?” sorusunu belirledi.
2. Yazarı belli olmayan bir internet sitesinde köprünün 1590'da yapıldığını okudu.
3. Başka bir kaynak aramadan bu bilgiyi ödevine yazdı.
4. Köprünün üzerindeki taş yazıtı “Eski yazıyla yazılmış, zaten okuyamam.” diyerek incelemedi.
5. Ödevini “Bu köprü, ülkemizin en güzel köprüsüdür.” cümlesiyle bitirdi.

a) Emre'nin hatalı adımlarından ikisini numarasıyla belirtip neden hatalı olduğunu açıklayınız. (10 p)

b) 4. adımdaki eksikliği gidermek için hangi yardımcı bilimden yararlanılması gerektiğini ve bunun araştırmaya katkısını açıklayınız. (5 p)
